

Hej!

I den här presentationen är avsikten;

-dels att ge en kort inblick i bakgrunden till det fjälljaktssystem som idag tillämpas på statens marker i fjällområdet,

-dels att visa på hur våra grannländer värnar om de egna jägarnas jaktmöjligheter på statlig mark,

-och dels redovisa Svenska Jägareförbundets åsikt om vilka förändringar i systemet som regeringen snarast måste fatta beslut om

Hans Geibrink

Fjälljakten

Statens mark ovan odlingsgränsen
och på renbetesfjällen

Området täcker 9,1 miljoner ha
Jakt är tillåten på 6,3 miljoner ha
Beslut 1992

Området det är frågan om.

9,1 miljoner ha motsvarar drygt en femtedelen av Sveriges yta

Jaktstadga 1864

4§

På ofvitttrad skog samt K. M:t och kronan vid afvittring i de norra länen tillfällen överloppsmark, äfvensom i skärgård på klippor och skär, som ej lyda till visst hemman, samt ute på öppna hafvet vare jakten med de inskränkningar som här nedan stadgas, tillsvidare fri för varje svensk man.

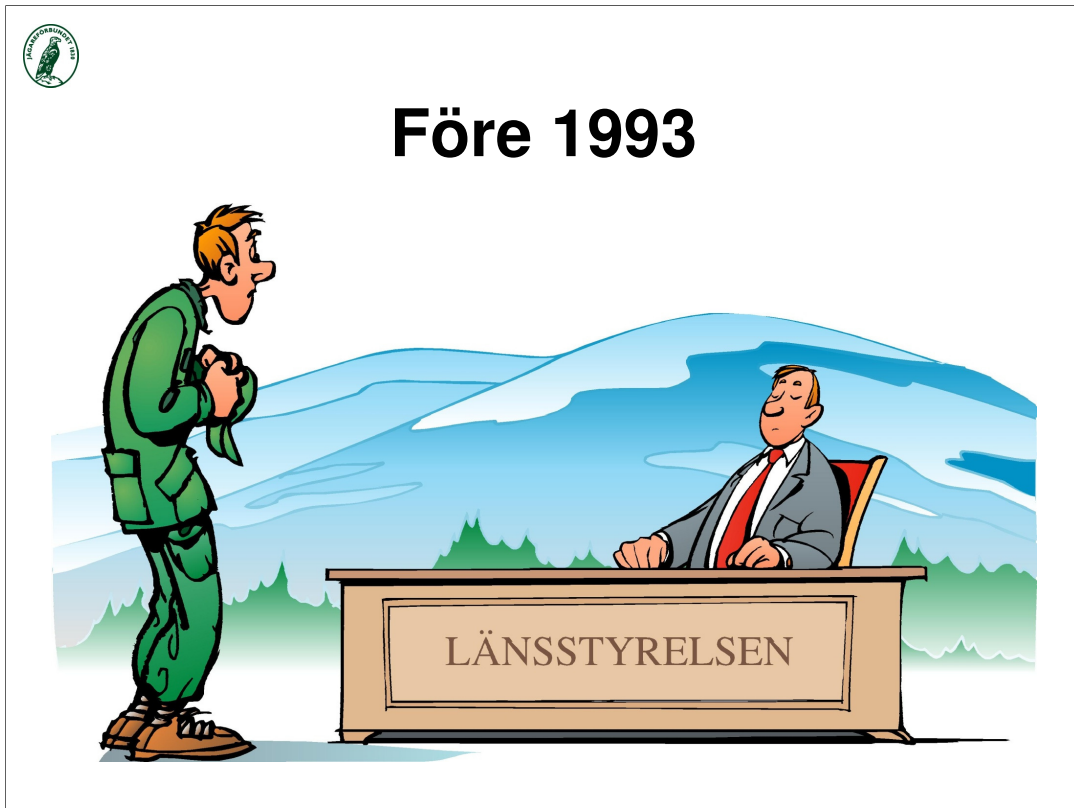
Dock må öfverloppsmarken icke utan K. M:ts särskilda nådiga tillstånd jakt efter älg anställas.

Det som man kallar den fria fjälljakten är egentligen inte så nytt

Jaktstadga från 1864 gällde fram till cirka 1912 och enligt den var ”jakten fri för varje svensk man” kvinnosynen var annorlunda då.....

I praktiken var jakten på många platser fri till ganska långt in på 1900-talet

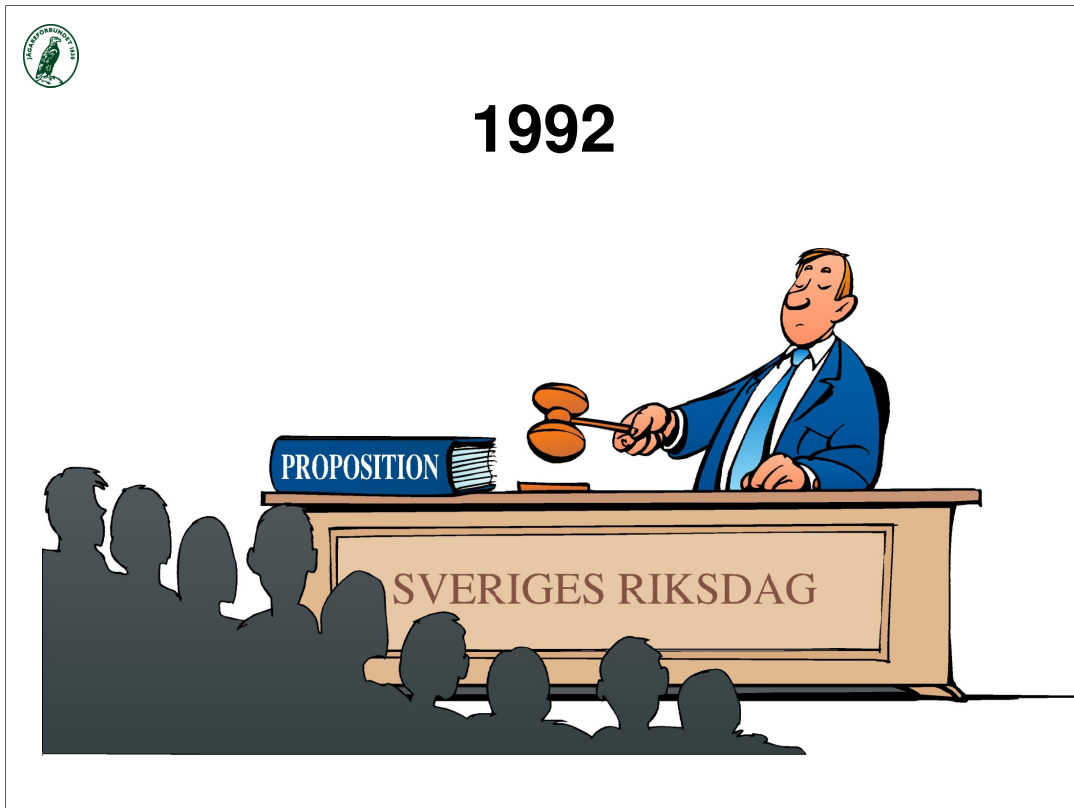
Under den senare delen av 1900-talet var det Lantbruksnämnderna och senare länsstyrelserna i fjälllänen som höll i jakten i fjällområdet

Godtycke från tjänstemän styrde

De flesta som ansökte om jakt fick avslag. Motivet till avslaget angavs ofta med att samebyn sade Nej – även när samebyn inte varit tillfrågad.

Goda kontakter och/eller god ekonomi underlättade möjligheten att få jaga uppe till fjälls.

Detta innebar att mycket få hade möjlighet att jaga i det svenska fjällområdet.

I februari 1992 lämnade SJF och LRF in ett förslag om ett förändrat upplåtelsesystem i fjällområdet till den då borgliga regeringen. Förslaget ingick i en samepolitisk proposition som antogs i stort sett enhälligt i riksdagen hösten 1992.

Småviltjakten skulle vara tillgänglig för alla och den skulle vara billig –

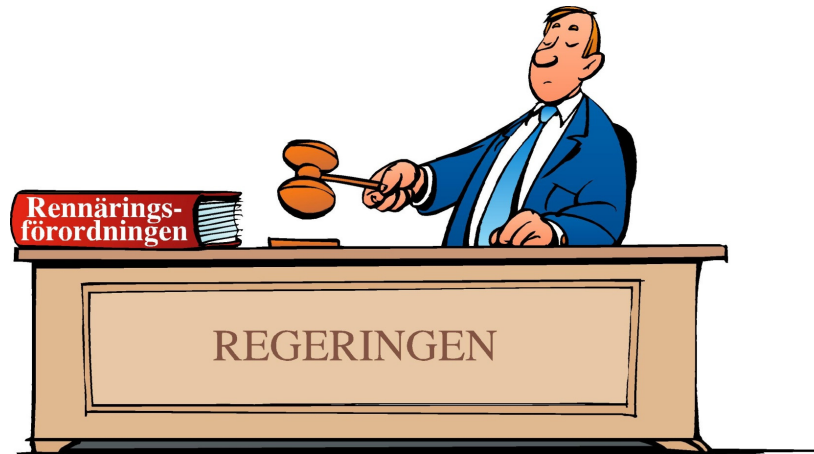
I propositionen talas inget om utländska jägare utan regeringens förslag utgick ifrån att öka tillgången till jakt för svenska jägare.

Beslutet har kallats ”Det viktigaste jaktbeslutet i Sverige under modern tid”.

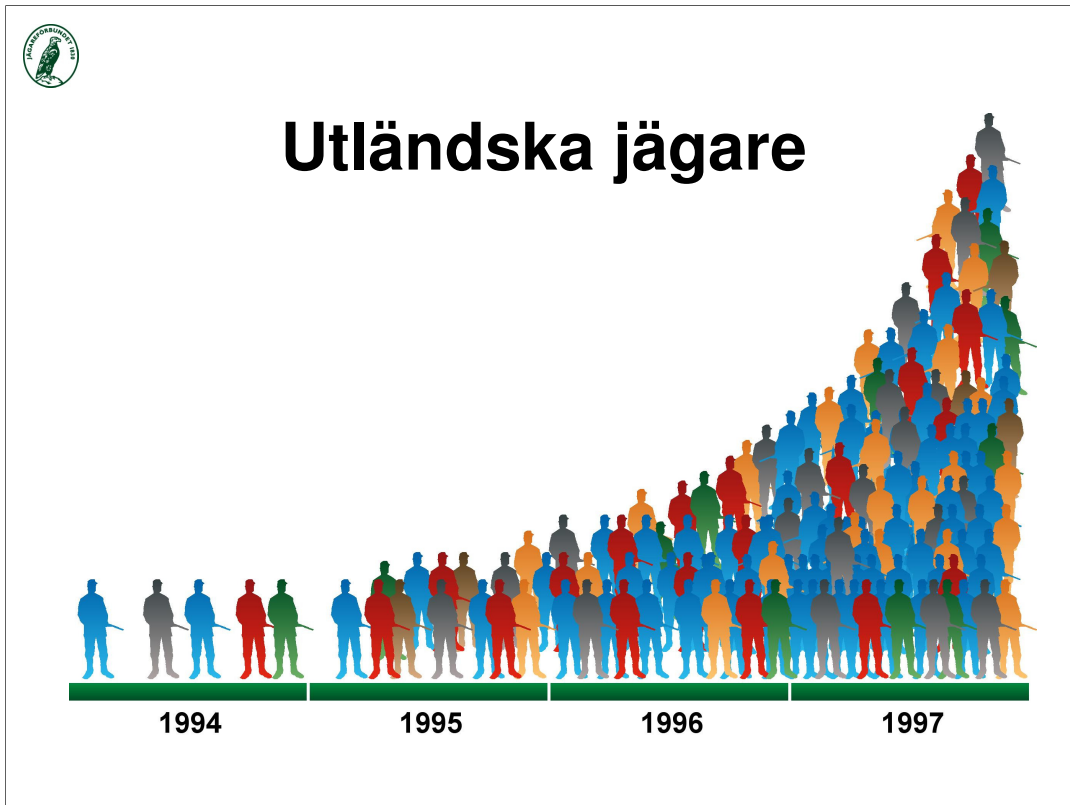

1993

skall
Jakten ~~får~~ upplåtas

Den 19 maj 1993 fattar regeringen beslutet om nödvändiga ändringar i rennäringsförordningen, ETT ORD ÄNDRAS "jakt får upplåtas" ändras till "jakt skall upplåtas".

De länsvisa regelverken togs fram under stor tidspress, men reformen kom igång under hösten. Det blev en lugn start, få förstod vilka möjligheter som öppnats.

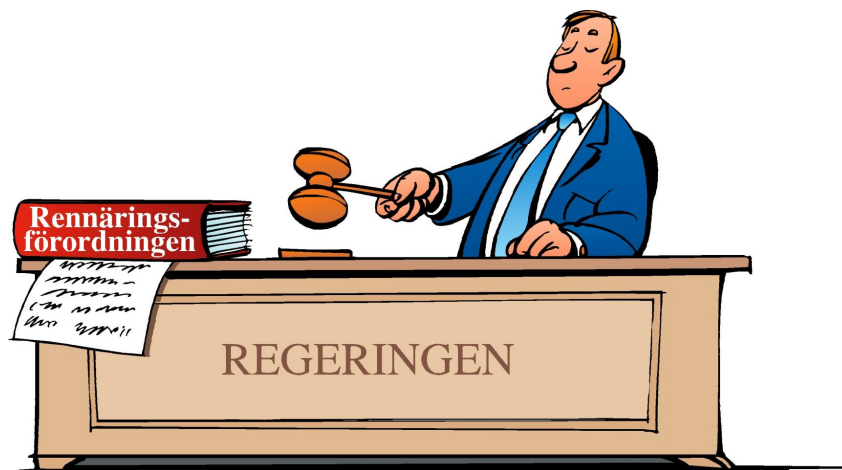
Mycket få insåg att intresset från utländska jägare skulle bli så stort.

1994 inför man i Jämtland förbud för småviltjakt under de två första älgjaksveckorna.

Norrmännen upptäckte möjligheterna från hösten 1994. Italienarna kom tidigt främst till Västerbotten. 1994/95 började det bli "trångt", främst i Jämtland. Det gick riktigt snett. Även inom andra områden ökade trycket.

1993 Jakten skall upplåtas 1997 till fast bosatt i Sverige

Utvecklingen medförde att regeringen i december 1997 beslutade om en ändring i rennäringsförordningen "fast bosatta i Sverige" infördes.

Man värnade med andra ord om de jägare som var bosatta i Sverige.

Därmed fick länsstyrelserna möjlighet att begränsa/reglera utländska jägares tillgång till jakten.

1997

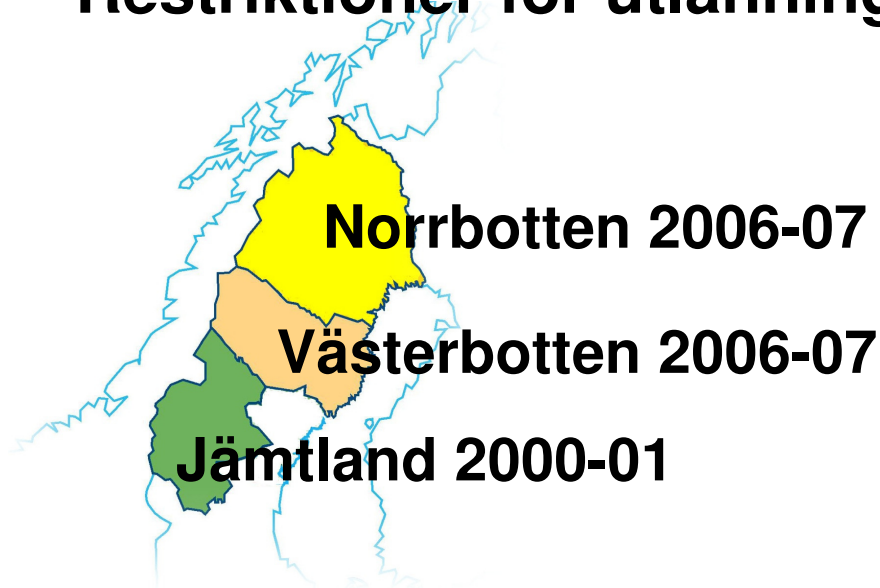
**Jakten skall upplåtas till
den som är fast boende i Sverige
Jakten får upplåtas till övriga**

Jordbruksverket anpassar sina anvisningar till ändringen i förordningen, jakt skall upplåtas till den som är fast bosatt i Sverige, jakt får upplåtas till övriga.

Restriktioner för utlänningar

I slutet av 1990-talet införs guidetvång för utomnordiska jägare i Norr- och Västerbotten.

Inför säsongen 2000/2001 införs i Jämtland förbud för utländska jägare, dessa får börja jaga först efter älgjaktsuppehållet (dvs i mitten av september).

Inför säsongen 2006/2007 införs i Västerbotten förbud för utländska jägare att jaga utan guide under perioden 25 – 29 augusti.

Inför säsongen 2006/2007 införs i Norrbotten reglerna som gynnar svenska jägare genom en senare jaktstart för utländska jägare (11 september) samt därefter att utländska jägare ska vara åtföljd av jaktguide eller svensk jägare.

Frågan från EU-kommissionen föregicks av en skrivelse från Kommerskollegium till länsstyrelsen i Norrbotten

I juni 2006 ifrågasätter Kommerskollegium om det är rätt att positivt särbehandla jägare som är fast bosatta i Sverige.

I november 2006 ställer EU-kommissionens en fråga till den svenska regeringen.

EU-kommissionens fråga var mycket milt formulerad

Skrivelsen från EU

”De förändrade reglerna för småviltjakt i Norrbottens län kan utgöra hinder för den fria rörligheten för tjänster och brott om diskriminering som fastställs i artiklarna 49 och 12 i EG-fördraget genom att i praktiken förhindra jägare bosatta i utlandet från att jaga i området på samma villkor som jägare bosatta i landet i fråga.

Kommissionen ber de svenska myndigheterna att inkomma med eventuella synpunkter och information om eventuella åtgärder som de planerar att vidta för att förekomma tänkbara överträdelser av gemenskapsrätten.”

”De förändrade reglerna kan utgör hinder”

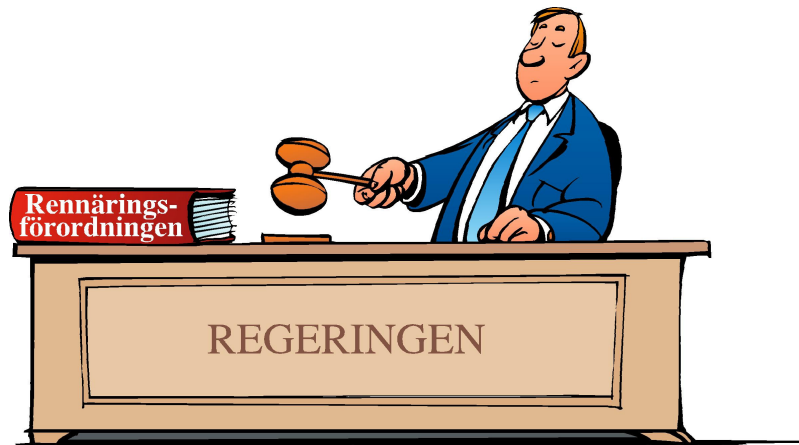
”Kommissionen ber de svenska myndigheterna att inkomma med eventuella synpunkter och information om eventuella åtgärder som de planerar att vidta för att förekomma tänkbara överträdelser av gemenskapsrätten”

Regeringen valde att, istället för att försvara det svenska regelverket, ge i uppdrag till Jordbruksverket och länsstyrelserna att snarast se över regelverket.

2007

**Jakten skall upplåtas
~~till fast boende i Sverige~~**

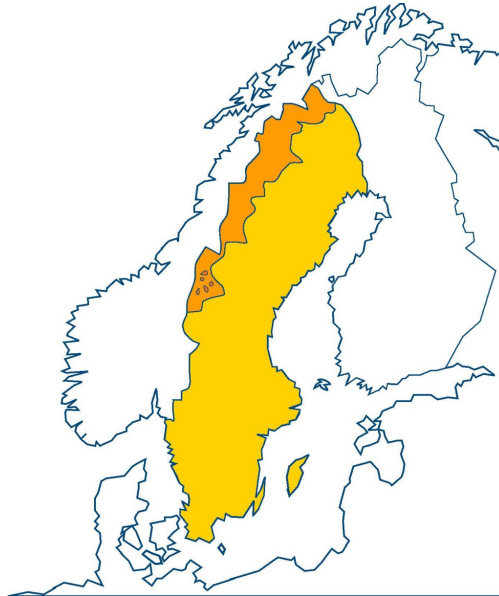
Den 22 mars 2007 tar regeringen beslut i frågan och ändrar Rennäringsförordningens 3 §.

”Till fast boende i Sverige” stryks

En följd av beslutet blir att JK beslutar att staten ska betala skadestånd till några flygföretag i Norrbotten.

Svenska regler

Fast bosatta i fjällkommun kan lösa årskort inom egen kommun.

Fast bosatta inom fjälllän har rätt att lösa årskort inom det egna länet. Gäller ej inom områden som avlysts pga jakttryck.

Övriga har rätt att lösa dygnskort. Gäller ej inom områden som avlysts pga jakttryck.

Fast bosatta i fjällkommun och fjälllän särbehandlas, för alla andra gäller samma regelverk.

Utländska jägare

Resultatet har blivit att länsstyrelserna nu i praktiken saknar möjlighet att begränsa antalet jägare utan att samtidigt begränsa svenska jägares jakt.

Undantaget är fjällkommunbornas jakt, men även dessa påverkas negativt av det stora antalet jägare - främst norska - som kommer i början av jaktsäsongen

Fast bosatta inom renskötselområdet (mörkblå markering) har rätt att jaga småvilt på statens mark. Jägare bosatta i övriga delar av Finland får ansöka om rätt till jakt, sedan lottas det beslutade antalet jakttillstånd ut.

Utländska jägare har inte rätt att lösa jaktkort.

Däremot går det bra de flesta år för utländska jägare att köpa guidad jakt på statlig mark – men till ett högt pris och guiden måste vara finsk medborgare.

Prisexempel 2007;

Jakt efter skogsfågel

4jägare/guide och en hund- 150 euro per jägare och dag.

Tillkommer kostnad för mat och logi samt fällavgifter.

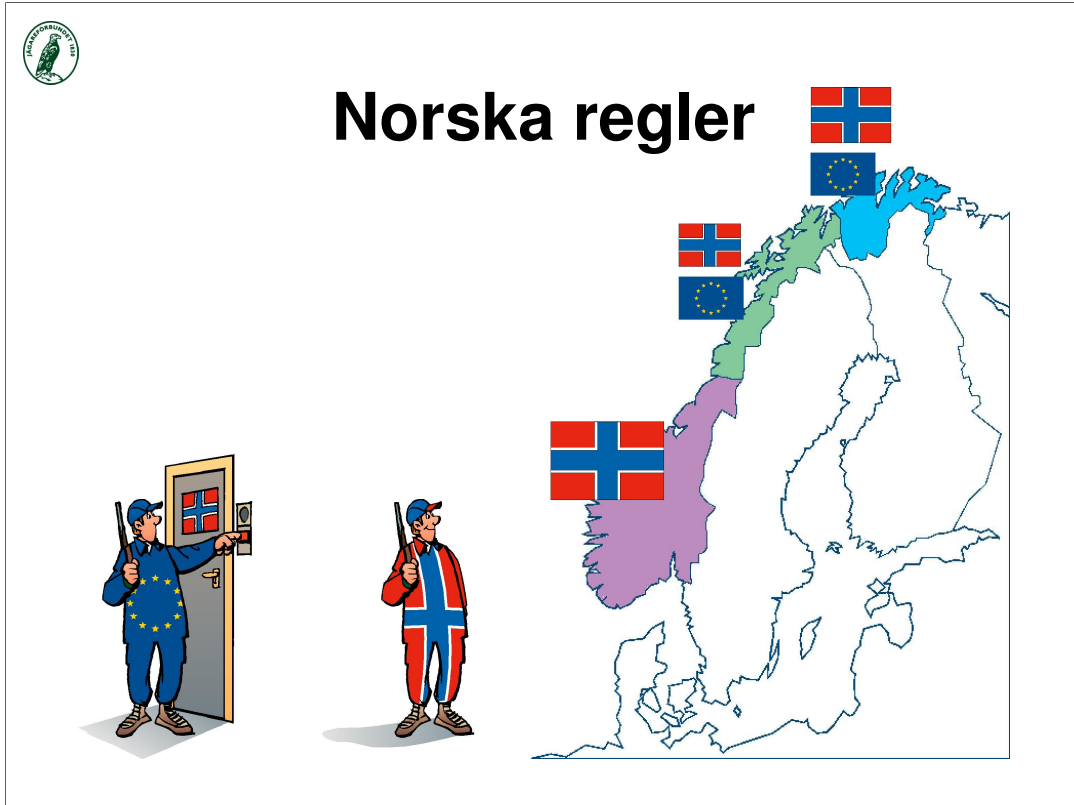
Fällavgifter 2007: Tjädertupp = 350 euro

Orrtupp = 170 euro

Övrigt vilt = 100 euro

Det finska regelverket har prövats av EU.

Efter svar från Finlands regering hade kommissionen inga anmärkningar.

I Finnmark (längst i norr) har all statlig mark överförs till den så kallade "Finnmarksegendomen" och är nu att betrakta som privatmark. Detta är en följd av att Norge ratificerat ILO 169.

Statsgrunn (grön markering).

Tidigare gällde att endast norsk medborgare och den som varit fast bosatt i Norge det senaste året fick jaga småvilt. Reglerna ändrades och från och med augusti 2007 kan vem som helst lösa jaktkort.

Statsallmänning (Lila markering).

Endast den som är och har varit fast bosatt i Norge det senaste året har rätt att lösa småviltkort.

Norges regelverk har prövats av EU/EFTA.

Efter Norges svar hade kommissionen inga anmärkningar.

Tidigare gällde att alla som var fast bosatta i Danmark hade rätt att utan kostnad jaga sjöfågel på danskt territorialvatten.

Det danska regelverket prövats av EU.

Danmark beslutade att ändra sitt regelverk så idag har den som är fast bosatt i Danmark eller har sin arbetsplats i Danmark rätt till jakten.

Kommissionen noterade detta med kommentaren att trots att det danska regelverket inte kunde sägas strida mot EG-rätten så hade Danmark för att vara helt säkra ändå ändrat sina bestämmelser.

Reglerna för denna jakt varierar mellan olika län men vi kan ta Västra Götaland som exempel

Holmar, klippor och skär;

Alla som är mantalsskrivna inom Västra Götalands län har rätt att lösa ett jaktkort (3år – 2 000 kr) som medger att ha med en jaktgäst.

Vatten;

Alla som är folkbokförda i länets kustförsamlingar (inkl stora delar av Göteborgs innevånare) har rätt att utan särskilt tillstånd (gratis) jaga på statens vatten + att ha med sig två jaktgäster.

European Charter on Hunting and Biodiversity

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

CONVENTION DE BERNE
BERN CONVENTION

Till sist

I november 2007 – ett halvår efter regeringens ändringsbeslut - presenterar Europarådet och Bernkonventionen en konvention som heter European Charter on Hunting and Biodiversity.

-Ingen lag utan ett rådgivande dokument för hur Europas stater bland annat ska hantera jaktturism – utländska jägare.

-Här rekommenderar man att det egna landets jägare ska särbehandlas positivt

och att

-Utländska jägare och jaktguide företag måste acceptera att deras jakt kan bli begränsad och priset för jakttillstånden kan vara högre än för jägarna som bor i landet.

Slutsats; Det finns inga juridiska hinder mot att positivt särbehandla jägare bosatta i Sverige!

När det nu är klart att EU's regelverk inte utgör något hinder och nuvarande ordning bevisligen är ett hot mot såväl jakten som annan verksamhet inom fjällområdet är det nödvändigt att regeringen agerar.

Enligt Svenska Jägareförbundet är den klokaste åtgärden regeringen kan vidta att snarast besluta om en återgång till den tidigare lydelsen av rennäringsförordningens §3, nämligen

”Rätt till sådan småviltsjakt på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen som inte bedrivs yrkesmässigt skall upplåtas till den som är fast bosatt i Sverige...”,

samt uppmana ansvariga myndigheter att införa regelverk som är jämförbara med vad som gäller i våra grannländer.

**Tack för er
uppmärksamhet!**

Tack för er uppmärksamhet!